

LAKIALOITE 65/2007 vp

Laki sairausvakuutuslain 9 luvun 11 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan sairausvakuutuslakia (1224/2004) muutettavaksi siten, että adoptiovanhempien vanhempainrahakausi laajennetaan biologisten vanhempien äitiys- ja vanhempainrahakauden pituiseksi eli 263 päivään. Aika laskettaisiin lapsen saapumisesta perheeseen tai sii-

tä, kun lasta on lähdetty noutamaan syntymämaastaan. Aloitteessa ehdotetaan myös vanhempainrahan saamisen ehtona olevan adoptiolapsen seitsemän vuoden ikärajan nostamista kymmeneen vuoteen.

PERUSTELUT

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on ottanut ottovanhempien asemaan kantaa lausunnossaan TyVL 22/2006 vp. Valiokunta toteaa, että ottolapsiperheiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta olisi perusteltua, että ottovanhempien vanhempainrahakausi olisi samanpituinen kuin muillakin vanhemmilla eli 263 päivää ja että oikeus vanhempainrahaan tulisi ulottaa 0—9-vuotiaina Suomeen tulevien adoptiolasten vanhempiin. Valtiontalouden kannalta muutosten merkitys olisi vähäinen, mutta adoptiolapsen hyvinvoinnin ja sopeutumisen varmistamisen kannalta merkittävä.

Perhevapaa tulisi nähdä lapsen oikeutena, ja yhteiskunnan panostuksen kaikkiin lapsiin tulisi olla vastaava. Biologisen lapsen kohdalla äitiyslomalla mahdollistetaan äidin lepo lapsen parhaaksi raskausajan lopulla. Samoin ottolapsen kohdalla tulisi mahdollistaa pidempi sopeutu-

misaika perheeseen. Adoptiolapsi on aina kokenut menetyksiä, ensin biologisesta äidistä tai perheestä ja mahdollisesti vielä lastenkodin hoitajista tai sijaisperheestä. Lapsen kehityksen kannalta on tärkeää saada kiinnittyä uuteen perheeseen, ennen kuin lapsen elämään tulee jälleen uusia hoitajia.

Adoptiovanhemmat eivät ole tasavertaisessa asemassa biologisten vanhempien kanssa perhevapaiden suhteen. Biologisen äidin äitiyspäivärahakausi kestää 105 arkipäivää ja sen jälkeinen vanhempainrahakausi 158 arkipäivää. Yhteensä tämä tekee 263 arkipäivää. Vanhempainrahaa maksetaan periaatteessa myös ottovanhemmalle jokaiselta arkipäivältä siihen saakka, kunnes lapsen syntymäpäivää seuraavasta arkipäivästä on kulunut 234 arkipäivää. Tätä maksimiaikaa ei kuitenkaan voi käytännössä hyödyntää, koska Suomessa syntynyt lapsi muuttaa adoptioper-

heeseen yleensä vasta biologisen äidin kahdeksan viikon harkinta-ajan jälkeen. Nuorimmat lapset ovat myös kansainvälisessä adoptiossa jo muutaman kuukauden ikäisiä perheeseen tullessaan. Oikeuden ottovanhemman vanhempainrahaan tulisi alkaa kotimaisessa adoptiossa lapsen saapuessa perheeseen. Ulkomaisessa adoptiossa oikeus vanhempainrahaan alkaisi jo lähdetessä noutamaan lasta.

Seitsemän vuotta täyttäneen ottolapsen vanhempi joutuu käytännön syistä pitämään palkatonta vapaata adoption alussa. Keskeisintä ensimmäisen yhteisen vuoden aikana on saada alulle turvallisen kiintymyssuhteen kehittymi-

nen lapsen ja vanhemman välille. Palkattoman vapaan pitäminen on vanhemmille merkittävä taloudellinen rasite. On tärkeää, että myös yli seitsemänvuotiaana adoptoitavan lapsen vanhemmille taataan vanhempainrahakausi.

Lainmuutoksen aiheuttamat lisäkustannukset ovat noin 1 000 000 euroa.

Aloite on osa kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sairausvakuutuslain 9 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 11 §:n 1 momentti ja 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 12 §:n 1 momentti laissa 1342/2006, seuraavasti:

9 luku

Vanhempainpäivärahat

11 §

Ottovanhemman vanhempain- ja isyysraha

Ottovanhemman vanhempainrahaan ja osittaiseen vanhempainrahaan on oikeus vakuutetulla, joka on ottanut hoitoonsa kymmentä vuotta nuoremman lapsen tarkoituksenaan ottaa hänet ottolapsekseen edellyttäen, että hän osallistuu lapsen hoitoon eikä ole ansiotyössä tai muussa omassa työssä lukuun ottamatta omassa kotitaloudessa suoritettavaa työtä. Oikeutta ottovanhemman vanhempainrahaan ei kuitenkaan ole vakuutetulla, joka on ottanut ottolapsekseen vuotta vanhemman lapsen ja on avioliitossa tai avioliittoa solmimatta elää ottolapseksi otetta-

van lapsen vanhemman tai ottovanhemman kanssa yhteisessä taloudessa.

12 §

Ottovanhemman vanhempainrahakausi

Ottolapsen hoidon johdosta ottovanhemmalle tai hänen aviopuolisolleen maksetaan vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa ajalta, jonka lapsen hoito jatkuu, kunnes lapsen saapumisesta adoptioperheeseen tai lapsen noutamisesta syntymämaastaan tarvittavan matkan alkamisesta on kulunut 263 arkipäivää. Vanhempainrahakautta pidennetään siten kuin 10 §:n 3 momentissa säädetään, jos samalla kertaa on otettu hoidettavaksi useampia ottolapsia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2008.

Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 2007

Päivi Räsänen /kd
Leena Rauhala /kd
Kari Kärkkäinen /kd

Toimi Kankaanniemi /kd
Sari Palm /kd
Bjarne Kallis /kd